

De integris

multiplica uero cubice in se et addet 60 et puenfum 1491

Alia radix 12812904. est 234. nihil residuat

Alia radix 88888. radix est 96 residuum 4152
Item inter quolibet duos numeros cubicos duplex mediū
proportionale est. vix maius et minus. maius babet qn qua
dratū majoris multiplicatur per radicem cubicam minoris
Minus qn quadratum minoris multiplicat p radicem ma
ioris ut patet in figura sequenti

8			27 cubi
4	Multo	maius	9 qdrat
2	Multo	minus	3 radic

Finis Algorismi de integris.

Algorismus nouus de minutis vulgaribus

Tolerantia minutarum siue fractionis qd
plures a cognitione toti quadruij retraxit
quare de eisdem deo annuete conatus sum
aliqua ponere. Minutia siue fractio est
pars integri. Et minutie vulgaris taliter re
presentantur qd denominator inferius et no
minator superius scribitur virgula interiecta in modum fra
ctionis. ut scribere si velimus quatuor nonas scribamus sic

4 5 autem 4 4 partes eius integrī in 9 diuisi

Numerator est numerus in quo totiens est unitas quot par
tes integrī volumus representare. Denominator vero
est numerus in quo totiens est unitas quotiens pars dcho
minata est in suo toto.

De minutis vulgaribus dantur tres regule

Prima Quotientūq; numeratō ē qdls denominatori ut mi
3 4 5 8 16 nutie p̄cise integrū valēt
3 4 5 8 16

Algorismus nouus

Sed regula Si numerator maior fuerit denominator ut

$\frac{4}{9}$ $\frac{7}{5}$ $\frac{12}{4}$

Minutie plus valet quam integrum

Tertia regula quoniam numerator minor fuerit denominator ut

$\frac{1}{2}$ $\frac{1}{3}$ $\frac{2}{3}$ $\frac{4}{7}$

Minutie minus in regro valet

Modum reductionis minutiarum dissimilium denominatorum ad eandem denominatorum communem. Et reductionem in regressorum ad minutias et conuerso subiungere. Reducendo minutias vulgares dissimilium denominatorum ad eandem denominatorum communem.

Multiplicem denominatorum vniuersaliter per denominatorum alterius et productum erit denominatorum cōs minutie ut produtere volo $\frac{2}{3}$ adeo deinde denominatorē multiplico $\frac{3}{4}$ denominatorē p̄tē $\frac{3}{4}$ et $\frac{4}{3}$ minutie in $\frac{4}{3}$ denominatorē secunde facit $\frac{12}{4}$ denominatorum cōs. Hanc velis scire quot $\frac{12}{4}$ sunt in $\frac{2}{3}$ tūc denominatorū vniuersaliter multiplicata per numeratorem ab $\frac{3}{4}$ terius per modum crucis et habebis quod in $\frac{2}{3}$ sunt $\frac{8}{4}$ et in $\frac{3}{4}$ sunt $\frac{9}{12}$.

Si vero minutie plures fuerint $\frac{1}{2} \frac{3}{2} \frac{4}{3} \frac{12}{4}$ tunc ite per denominatorē multiplicata et faciunt $\frac{60}{48}$ denominatorū cōs. Si autē placuerit scire quot sexagesime sunt in quilibet minutia, tūc numeratore minutie multiplicata in denominatorē p̄tē, s. $\frac{60}{48}$ productus diuidatur per denominatorē eiusdem minutie et sic in $\frac{2}{3} \frac{3}{2} \frac{4}{3} \frac{12}{4}$ et in $\frac{3}{4} \frac{4}{3} \frac{12}{4}$ et in $\frac{1}{2} \frac{3}{2} \frac{4}{3} \frac{12}{4}$.

Multiplicata et faciunt $\frac{60}{48}$ denominatorū cōs. Si autē placuerit scire quot sexagesime sunt in quilibet minutia, tūc numeratore minutie multiplicata in denominatorē p̄tē, s. $\frac{60}{48}$ productus diuidatur per denominatorē eiusdem minutie et sic in $\frac{2}{3} \frac{3}{2} \frac{4}{3} \frac{12}{4}$ et in $\frac{3}{4} \frac{4}{3} \frac{12}{4}$.

et in $\frac{1}{2} \frac{3}{2} \frac{4}{3} \frac{12}{4}$. Minutias vero minutiarum ad simplices sic redi-
ces $\frac{5}{60}$ minutias, multiplicata denominatorē p̄tē, et numerato-
res per se ut reducere si vel ad eiusdem denominatorē etiam tercia
parte pris vnius medietatis illo modo scribas $\frac{1}{3} \frac{1}{4} \frac{1}{2}$.

Multiplica numeratores in se numeratorem et $\frac{1}{3} \frac{1}{4} \frac{1}{2}$ denominatorē in se facit $\frac{2}{4}$ denominatorē et sic una tercia quarte
partis vnius medietatis est $\frac{1}{24}$. Si vero integra ad minutias

vulgares reducere velis numeratorem per denominatorē minutie siende multiplicata ut si $\frac{4}{3}$ ite.

De minutis vulgaribus

gra ad quintas reducere velis multiplicat 4 per 5 faciunt 20 quin-
tas. Minutias et vulgares e converso ad integra reducas di-
videndo scilicet numeratorem per denominatorem, et numerus quotiens
est numerus integrorum in predictis minutis contentorum. Si
vero aliqd fuerit residuum quod non posset dividendi bee sunt mi-
nutie unius integrum per integrum possicere non possunt que eadē
portione se habent ad integrum sicut numeratorem ad denomi-
natorē ut si $\frac{5}{8}$ reducere velis ad integra dividere per 5 8

7

2

per 7 facit 8 integrum et remanent $\frac{2}{7}$ quod non potest integrum facere.

*E*t cum dereductio de minutarii vulgarium est bene considerandū.

Dicitio in minutis postquam minutie redactae fuerint ad
eandem denominacionem tunc solū addantur numerato-
res fractionum reducti per modum datorum in integris
denominatione non variata ut $\frac{2}{3} + \frac{3}{4} = \frac{17}{12}$

$\frac{2}{3} + \frac{3}{4} = \frac{4}{5}$ et $\frac{4}{5}$ Si autem fractiones plures fuerint quam due ut
 $\frac{3}{4} + \frac{5}{5}$ Primo de primis duabus te expediatis perdu-
ctis tercias adiunctiones ut $\frac{17}{12} + \frac{4}{5} = \frac{13}{60}$

*S*ubtractio dicitur in subtractione. Oportet autem
minorē de maiori, aut equalē ab equali subtrahe-
re maiorem aut a minorē nequaquam. Quoniam sciam que
fractio sit maior. Respondeat reductus ad eandem denomina-
tionem cuius numeratorem maior fuerit illa etiam est maior. Cu-
ius vero numeratorem minor fuerit illa etiam minor est. Subtra-
be ergo minorē numeratorem de maiori, relictū ponendo p
numeratore denominatorem cōmōdū variato ut volo subtrahere
 $\frac{1}{4} - \frac{1}{3} = \frac{1}{12}$ manebit $\frac{1}{12}$ ut patet in figura.

Bij

Algorismus nouus

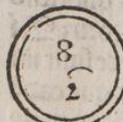
Figura Reductio Additionis et Subtractio-

Numera ores

17

Adde

Subtrahere Et sit numerator 1



Multiplica
Plicata



Multiplica
Et sit denominator semper 12
Denominatores

Duplicat³ in minutis. multiplicet numerator unus
in numeratorem alterius et producetur numeratorem.
Deinde multiplicetur denominator unus in denomi-
natorum alterius et producetur denominator totius multi-
plicationis ut volo multiplicare que 2 per 3 facit 6
valent medietatem ut patet in figura 3 4 12.



Figura multiplicationis.
Multiplica.

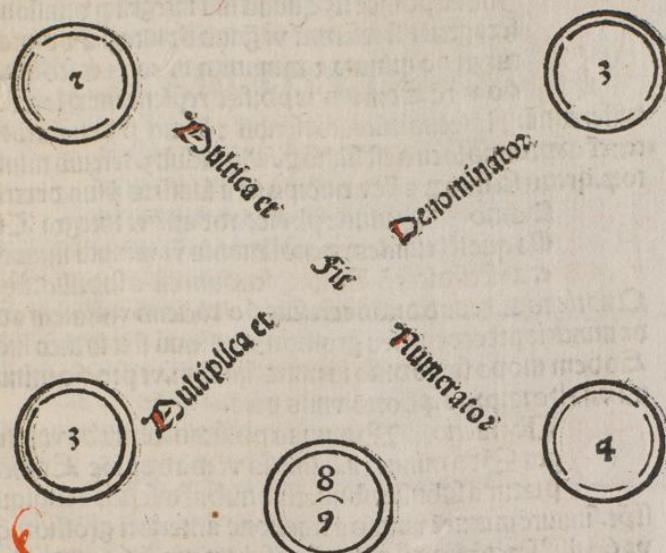


Multiplica 12.

De minutis vulgaribus

Signa divisionis

19



*S*inistro in fractis Notandum q̄ in divisione fractōnum divisor semper debet poni versus de tram. et fractio dividēda ſus ſimilitudine. Deinde multiplicat numeratorem dividendi in denominatōris modū crucis et proueniet numeratorem divisionis. et econtra denominatorem dividendi in numeratorem divisoris ut p̄t in figura et vole dividere et per 2 facit 3.

*I*tem si diceret aliquis que est ratio q̄ minutie ſive fracta multiplicando decreſcat. et dividendo increſcat quod est contra virtutem vocabulorum multiplicando enim per 1 puenit 1 que multo minor est 1 aut 1.

*R*ividendo vero 1 per 1 puenit in q̄tiente 4 multo maior quam 1 1 3 4 3 4 est 3 aut 4. Respondeſ q̄ est ex natura multiplicationis et divisionis ut patet ex divisionibꝫ traditis de integris.